

Öppet brev till statsministern Ulf Kristersson om telefonbedrägerier

Föreningen mot Nätbedrägerier är en ny ideell intresseförening av och för brottsoffer som blivit utsatta för nätbedrägerier. Föreningens syfte är att påverka banker, företag och myndigheter att ta sitt ansvar mot nätbedrägerier.

Vi välkomnar initiativet till samtal med bankerna och polismyndigheten om telefonbedrägerier, men vi vill även att man börjar tala direkt med oss brottsoffer, och inte bara om oss.

Den 26 januari i år lyssnade vi på Svenska Bankföreningens digitala seminarium "Samverkan för att motverka bedrägerier". Vi anser att bankföreningens förslag på 8 punkter för åtgärder mot bedrägerier som Hans Lindberg presenterade är bra. Däremot saknar vi förslag på bankernas eget ansvar att följa betaltjänstlagen och penningtvättslagen. Vi menar att punkt 2, att förbjuda spoofing, är det snabbaste och effektivaste sättet att direkt minska antal telefonbedrägerier.

Med den bakgrunden välkomnar vi Finansdepartementets nya uppdrag till PTS att motverka tillvägagångssätt där elektroniska kommunikationstjänster används för att genomföra bedrägerier. Det är något vi anser att PTS skulle gjort för länge sedan. Vi är kritiska till det som PTS har gjort hittills och ifrågasätter formuleringen "utifrån myndighetens kunskap och ansvar inom området för elektronisk kommunikation". PTS har visat att de saknar kunskap om hur spoofing går till. Mer om detta finns att läsa i vårt senaste remissvar på statlig e-legitimation och tidigare remissvar på PTS vägledning för teleoperatörer.

Innan man börjar tala om tekniska verktyg eller lösningar är det väsentligt att förstå i vilket sammanhang tekniken används. Det är inget fel på BankID eller tjänster för call-center som bedriver verksamhet utomlands. Allt tillsammans med bankens betaltjänster blir dock helt förödande för den enskilde.

Telekombolagen och bankerna behöver på ett effektivare sätt kunna hjälpa polisen med vem som äger bankkontot eller telefonabonnemanget som används för bedrägerier. Att bankernas samverkan med polismyndigheten, SAMLIT, hittills inte givit någon effekt är anmärkningsvärt. Det pekar mot att de måste börja tänka i nya banor.

Den 25 maj förra året anordnade Gitte och Åsa en manifestation på Mynttorget mot nätbedrägerier med temat "Vägra skämmas, skammen ska ligga hos de kriminella". Detta uppmärksammades av PRO och på TV4.

Den 21 november förra året deltog vi i ett Riksdagsseminarium om bankbedrägerier mot äldre och personer med funktionsnedsättning. Vi är tacksamma för den samverkan vi då hade med V, S och KD, men det hade kunnat vara fler som kom för att lyssna.

Att se och höra Lars-Olof Johansson, professor i psykologi vid Göteborgs Universitet, förklara hur social manipulation fungerar är något som fler skulle behöva. Det gäller särskilt bankerna som verkar tro att information eller kampanjer är tillräckligt. Det tycks aldrig ha funnits så mycket information om nätbedrägerier som nu, helt utan effekt.

Att pengarna till gängkriminella måste stoppas är det viktigaste och att bankerna slutar med att lägga hela ansvaret på oss enskild individ. För annars löser vi aldrig problemet.

Bedrägerier genom social manipulation måste ses som ett mycket allvarligare brott än idag. Konsekvenserna är inte enbart ekonomiska, utan brottsoffer drabbas även av långvarig psykisk ohälsa. Denna typ av bedrägerier är dessutom något som kan drabba vem som helst, inte bara äldre. Därför vill vi nu följa upp Riksdagsseminariet med ett rundabordssamtal för att arbeta vidare mot målet att få stopp på bedrägerier samt erbjuda hjälp och stöd till utsatta brottsoffer, vilket helt saknas idag.

Hela Riksdagsseminariet är inspelat och finns att se på föreningens hemsida. Där går det även att ladda ned alla remissvar (med referenser) och läsa mer om vad föreningen vill.

Med vänlig hälsning från styrelsen för Föreningen mot Nätbedrägerier

Gitte Pålsson, Åsa Ikekhua & Mikael Förborgen